

Posudek školitele na práci Mgr. Matěje Kratochvíla

Lidová hudba v nahrávkách Fonografické komise České akademie věd a umění.

Mgr. Matěj Kratochvíl průběžně plnil podmínky doktorandského studia, pravidelně konzultoval téma své práce, které v dílčích studiích bylo představeno odborné veřejnosti na několika vědeckých konferencích a ve sborníkových studiích. Průběžně reagoval na připomínky školitele. Zásadně významným momentem pro zdařilou realizaci tématu byla technická dimenze celého projektu. Protože záznamy Fonografické komise byly realizovány pouze na několika exemplářích šelakových desek, bylo zapotřebí nejprve zkompletovat celý korpus těchto zvukových záznamů a dále provést jejich digitalizaci. To se uskutečnilo ve spolupráci s firmou LUMIRA, která realizovala požadavky Mgr. Kratochvíla, tak že mohl paralelně vzniknout soubor pěti CD s publikací, zahrnující reprezentativní výběr nahrávek Fonografické komise.

Kratochvílova práce se skládá ze dvou základních segmentů. První představuje vyčerpávající studii z dějin využívání mechanických zvukových záznamů, což v dějinách etnomuzikologie znamenalo novou historickou epochu. Druhá část se zaměřuje na otázky realizace vlastní nahrávací akce, na výběr interpretů, regionální pokrytí a na okolnosti ovlivňující samotné pěvecké a instrumentální výkony hudebníků de facto vytržených z původního interpretačního prostředí. To samozřejmě ovlivňovalo i vlastní výkon zpěváků a hudebníků, což Kratochvílova práce zdařile vystihuje. V úvahách dochází ale ještě dále. Pokládá otázku, do jaké míry celá časově i finančně rozměrná akce přispěla k vymezení národní identity, k demonstraci toho, co patří do národní kultury. Pozoruhodná je z tohoto hlediska i prezentace lužicko-srbského etnika a zakarpatské Ukrajiny. Naopak nejsou přítomny záznamy etnika německého, kterému se věnovali jiní badatelé, nespojení s fonografickou komisí.

Během doktorandského studia plnil Mgr. Matěj Kratochvíl řadu dalších odborných povinností, jako člen technické redakce se zejména zasloužil o dopracování třídílné Národopisné encyklopedie Čech, Moravy a Slezska a celkově byl publikačně aktivní. Mimořádnou pozornost a značný mediální ohlas vzbudilo jeho vydání pětidílného kompletu Lidová hudba v Československu 1929 – 1937, které získalo ocenění folklorní akademie FOSKAR za rok 2009.

Práci doporučuji k obhajobě.

Doc. PhDr. Lubomír Tyllner, CSc.